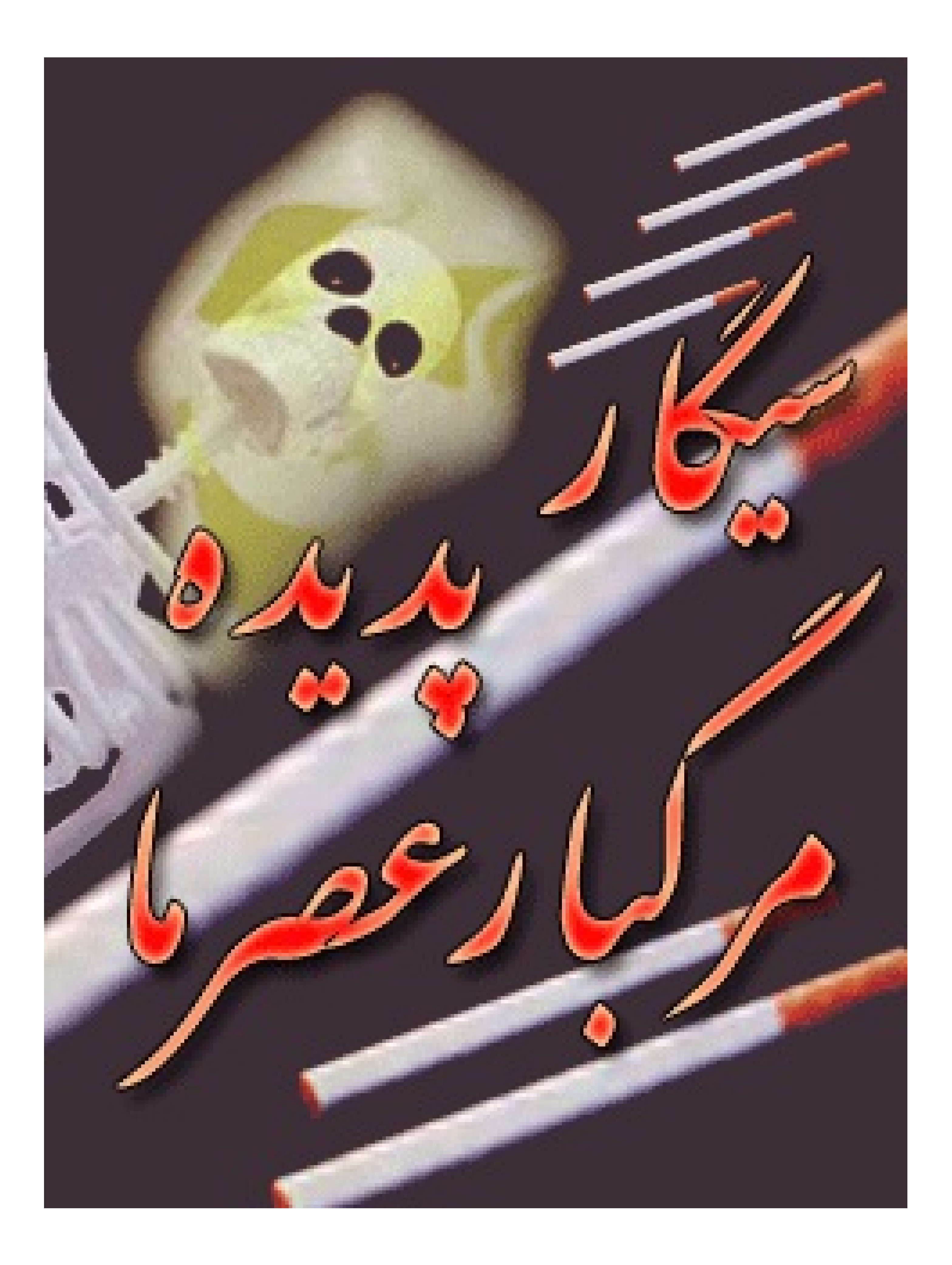

سیگار
پدیده
مرگبار عصر ما

بسم الله الرحمن الرحیم

سیگار پدیده مرگبار عصرما

نویسنده:

ابوالقاسم علیان نژادی دامغانی

ناشر چاپی:

مدرسه الامام علی بن ابی طالب (علیه السلام)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

سیگار پدیده مرگبار عصر ما

مشخصات کتاب

سرشناسه : علیان نژادی ابوالقاسم ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور : سیگار: پدیده مرگبار عصر ما/ تدوین ابوالقاسم علیان نژادی.

مشخصات نشر : قم: مدرسه الامام علی ابن ابی طالب (ع ۱۳۸۴.

مشخصات ظاهری : ۶۰ ص. ؛ ۱۱×۲۱/۵ س م.

شابک : ۹۷۸۹۶۴۵۳۳۰۱۲۳

وضعیت فهرست نویسی : برون سپاری.

یادداشت : پشت جلد به انگلیسی: Ciqratte: the ominous event of our time.

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : سیگار

موضوع : دخانیات -- اعتیاد

شناسه افزوده : مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)

رده بندی کنگره : HV۵۷۴۰ /ع۸س۹ ۱۳۸۴

رده بندی دیویی : ۶۱۳/۸۵

شماره کتابشناسی ملی : ۱۵۷۹۸۳۹

پیشگفتار

فتوای تحریمِ صریحِ سیگار، توسط یکی از مراجع محترم تقلید (مدّ ظلّه) در اواخر نیمه اوّل سال ۱۳۸۲ منتشر شد.(۱)

این فتوا موج جدیدی در جامعه ایجاد کرد، و به عنوان یک خبر داغ و نظریّه جدید فقهی، در گوشه و کنار مورد بحث و گفتگو قرار گرفت. و لذا به صورت مکرّر و به اشکال مختلف، استفتائاتی در این زمینه از محضر ایشان مطرح شد، و محافل علمی، مشتاق اطّلاع از مبانی و ادلّه این نظریّه بودند. بدین جهت معظّم له در تاریخ ۱۶/۷/۸۲، در پاسخ جمعی از طلّاب حوزه

علمیّه، که خواهان توضیح بیشتری پیرامون فتوای فوق و ادلّه آن بودند، چنین مرقوم فرمودند:

بسم الله و له الحمد

«این جانب از چند سال پیش این فتوا را به صورت مشروط ذکر کرده بودم، و در رساله توضیح المسائل موجود است، که: «اگر کشیدن سیگار (و سایر دخانیات) به شهادت اهل اطّلاع ضرر مهمّی داشته باشد، حرام است».(۲) ولی اخیراً با شهادت و گواهی

جمعی از پزشکان آگاه و اساتید متعهّد دانشگاه، و با توجّه به آمارهای تکان دهنده ای که از مرگ و میر ناشی از سیگار، و بیماری های خطرناکی که از آن نشأت می گیرد، به ما رسید، ثابت و مسلّم شد که خطرات مهمّ دود سیگار یک واقعیّت است، که حتّی فرزندان افراد سیگاری و معاشران آنها از آن در امان نیستند. لذا فتوایِ تحریمِ به طور مطلق را دادیم، و از خدا می خواهیم همه مسلمانان جهان، مخصوصاً جوانان عزیز را، که نخستین قربانیان این بلای خانمانسوز هستند، از شرّ آن حفظ کند، و با هوشیاری تمام مراقب خویش و اطرافیان و دوستان خود باشند. و إن شاءالله زنده بمانیم و ببینیم که جامعه ما از لوث وجود این دود آلوده پاک شده است». حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی(مدّ ظلّه) سپس به فشرده ای از مدارک و مبانی این حکم شرعی اشاره کرده، و در ضمن بخش قابل توجّهی از نظرات کارشناسان اهل خبره را پیرامون خطرات سیگار و سایر دخانیات نقل کرده بودند، که در مباحث آینده بطور مشروح و مستند خواهد آمد. فتوای تحریم سیگار رفته رفته جای خود را در میان اقشار مختلف جامعه، و حتّی مسلمانان خارج از کشور باز می کرد. این مطلب از سؤالات مکرّر مؤمنین، که از طرق مختلف به دفتر معظّم له می رسید، روشن و آشکار بود. گسترش این فتوا، و پرسش های فراوان پیرامون آن، اقتضا می کرد که مبانی و ادلّه آن به صورت فنّی تر، و با تفصیل و توضیح بیشتر بیان گردد. لذا حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی (مدّ

ظلّه) در روز چهارشنبه ۱۴/۱۰/۱۳۸۴ درس خارج فقه خویش را، که در جمع طلّاب و فضلای فراوانی مطرح می شد، به این موضوع اختصاص دادند. مباحث مذکور پس از تنقیح، و ذکر اسناد و مدارک آن، به انضمام دو فصل دیگر، تقدیم شما خوانندگان عزیز می شود. امید آن که با مطالعه دقیق این مباحث، و رساندن آن به دیگران، شما هم در مبارزه با این عادتِ ناپسندِ غیر قابلِ توجیه سهیم بوده، و در آینده شاهد جامعه ای پاک و عاری از هرگونه دخانیات باشیم. إن شاءالله. حوزه علمیّه مقدّسه قم ابوالقاسم علیان نژادی ۲۰/۱۰/۱۳۸۴ ۱. جام جم، ۲۵ شهریور ۱۳۸۲ . ۲. توضیح المسائل معظّم له، چاپ های قبلی، مسأله ۲۲۶۲ .

فصل اوّل:ادلّه حرمت سیگار

عادت، مانع شناخت

یکی از موانع اجتهاد، و به تعبیر دیگر از جمله موانع معرفت و شناخت، آلوده بودن خود انسان، یا جامعه ای که در آن زندگی می کند، به چیزی است که می خواهد درباره آن تحقیق نماید. هرگاه شخصی مثلا تاجرِ کالاهای آمریکایی و اسرائیلی باشد، یا این گونه کالاها در جامعه وی رواج زیادی داشته باشد، شناخت ضررهای آن، و صادر کردن حکم شرعی اش، برای وی کار ساده ای نخواهد بود. همان گونه که اگر کسی آلوده به سیگار باشد، نمی تواند در مورد سیگار مطالعه درستی داشته باشد، یا کسی که در محیط آلوده به دخانیات زندگی می کند، نمی تواند به راحتی پیرامون آن سخن گفته، و نظریّه دهد.

معروف است هنگامی که علّامه حلّی(رحمه الله) تصمیم می گیرد پیرامون «منزوحات بئر»(۱)

در مورد آن فتوا دهد، ابتدا دستور می دهد چاه آب آشامیدنی داخل منزلشان را پر

نمایند، تا مبادا وجود آن چاه، مانع تصمیم گیری صحیح او در احکام شرعی این موضوع گردد!

نتیجه این که: به هنگام بحث و تحقیق پیرامون مسأله ای، باید تعلّقات و وابستگی های به آن مسأله را از بین برد، یا نادیده گرفت. به همین دلیل، منشأ اشکالات زیادی که در مورد حرمت سیگار خصوصاً، و انواع دخانیات عموماً، مطرح می شود، آلودگی طیف گسترده ای از جامعه به آن است. و لذا در موارد مشابه که این آلودگی وجود ندارد، یا در مقیاس محدودتری است، گفتگو و مقاومت در مورد آن نیز به همان نسبت کمتر است.

با توجّه به این مقدّمه، ادلّه حرمت سیگار و سایر دخانیات را بررسی می کنیم: ۱. «بئر» به معنای چاه آب، و «منزوحات» تعداد سطل های آب است که به هنگام آلوده شدن آب چاه به نجاستی (مثلا مردار حیوانی) از چاه کشیده می شود، تا چاه پاک گردد، ولی معروف در میان فقهای امروز این است که آب چاه تنها با تغییر بو یا رنگ یا طعم آبِ آن، به سبب وقوع چیز نجس، نجس می شود، و در غیر این صورت پاک است.

ادلّه حرمت سیگار

ادلّه حرمت سیگار

هر چند پیرامون حرمت دخانیات دلیل خاصّی از آیات قرآن، و احادیث معصومین(علیهم السلام) به چشم نمی خورد، چرا که این موضوع از جمله مسائل مستحدثه ای است که در عصر نزول قرآن و زندگی حضرات معصومین(علیهم السلام) وجود نداشته، و در دوران غیبت کبری بروز نموده است(۱)که این موضوع یکی از مصادیق روشن و آشکار آن است، می توان حکم به حرمت این عادت زشت و نامعقول صادر کرد. توجّه فرمایید:

۱. نویسنده

کتاب «خودکشی تدریجی و دیگرکشی با سیگار» معتقد است که ۵۰۰ سال پیش شخصی به نام «کرومن» این گیاه سمّی را از آمریکـا به اروپا آورد، تا همان گونه که اروپاییان قاره آمریکا را به خاک و خون کشـیدند، این گیاه سـمّی هم تا ابـد آتش بر کاشانه بقیّه جهانیان زده، و بسوزاند و نابود کند!

۱ قاعده لاضرر

قاعده لاضرر

این قاعده، که از قواعد مسلّم فقه اسلام، اعمّ از شیعه و اهل سنّت است، و برخی از آیات قرآن، و تعدادی از روایات به روشنی دلالت بر آن دارد، و دانشـمندان و فقهای تمام فِرَق اسلامی بر آن اتّفاق نظر دارند، و مورد پذیرش عقلای جهان با قطع نظر از هر نوع گرایش مـذهبی است، به وضوح دلالت بر حرمت هر کاری دارد که ضـرر مهمّی در پی داشـته باشـد. سؤال: آیا قاعده لاضـرر فقط ما را از ضـرر زدن به دیگران منع می کند، یا اجازه ضرر زدن به خود را نیز نمی دهد؟ به عبارت کوتاهتر، آیا این قاعده اختصاص به إضرار به غیر دارد، یا شامل إضرار به نفس هم می شود؟ پاسخ: هر چند بعضی از موارد این قاعده إضرار به غیر است، (زیرا طبق روایت سـمره بن جندب، که منبع اصـلی این قاعده است(۱)اسلام(صلی الله علیه وآله) سمره بن جندب را از ضـرر زدن به آن شـخص انصاری نهی کرد). امّا دلالت آن اختصاص به مورد مذکور ندارد، و منحصـر به ضـرر به غیر نمی شود. بدین جهت فقهای اسلام در ابواب مختلف فقه، برای حرمت إضرار به نفس به آن استدلال کرده اند. از جمله:

۱ در بحث روزه بیمار، که

برای خود بیمار ضرر دارد، فرموده اند:

«به مقتضای قاعده لا ضرر، روزه برای چنین شخصی جایز نیست».(۲)

از اینجا روشن می شود که دایره شمول قاعده مذکور وسیع است، و شامل اضرار به نفس هم می گردد.

۲ فقها در بحث تیمّم نیز فرموده اند:

«اگر شخصی به اندازه کافی آب در اختیار دارد، امّا برایش ضرر دارد، به مقتضای قاعده لا ضرر حق ندارد وضو بگیرد، بلکه وظیفه اش تیمّم است».

مرحوم محقّق یزدی، در کتاب عروه الوثقی در این زمینه می فرماید: «الثالث: الخوف من استعماله علی نفسه، او عضو من اعضائه، بتلف او عیب او حدوث مرض او شدّته او طول مدته او بطوء برئه او صعوبه علاجه او نحو ذلک مما یعسر تحمله عاده، بل لو خاف من الشین الذی یکون تحمله شاقاً تیمم. و المراد به ما یعلوا البشره من الخشونه المشوهه للخلقه، او الموجبه لتشقق الجلد، و خروج الدم. و یکفی الظن بالمذکورات او الاحتمال الموجب للخوف؛(۳)را تجویز می کند ترس از ضررهای ناشی از استعمال آب بر جان، یا عضوی از اعضای انسان است؛ چه منشأ این خوف، احتمال مرگ باشد، یا عضوی از اعضا معیوب شود، یا بیماری تازه ای به وجود آید، یا بیماری موجود شدّت پیدا کند، یا طولانی تر شود، یا درمان آن کُند شود، یا معالجه آن سخت گردد، یا مشکل دیگری مانند مشکلات مذکور به وجود آید، که تحمّل آن آسان نباشد. بلکه حتّی اگر استعمال آب وضو در شرایط خاصّی موجب نقصی در چهره، یا دست های انسان شود، مثل این که پوست دستها و صورت را زبر و خشن کند، یا باعث ترکیدگی پوست

دست و صورت گردد، یا سبب خونریزی در اعضای وضو شود، به گونه ای که تحمّل این امور سخت باشد، در تمام این موارد تیمّم جایگزین وضو می شود. در ضمن تمام مواردی که گفته شد، حصول یقین و اطمینان به مشکلات مزبور لازم نیست، بلکه صرف ظن و گمان، و حتّی احتمالی که منشأ خوف ضررهای مذکور باشد، کفایت می کند».

نویسنده کتاب ارزشمند جواهر نیز در این زمینه فرموده است:

«و کذا... لو خشی حصول المرض الشدید باستعماله، او بالمضی الیه، او بترک شربه، بلا خلاف اجده فیه بل هو اجماع سیما مع خوف التلف معه، لنفی العسر و الحرج و الضرر(۴)است در صورت ترس از مرض شدید، به سبب استعمال آب، یا جستجو برای یافتن آب، یا ترک آشامیدن آب، و این مطلب اجماعی است، مخصوصاً اگر همراه با خوف تلف باشد; زیرا وظیفه وضو گرفتن در این صورت به مقتضای قاعده لاضرر و لا حرج تبدیل به تیمّم می شود».

۳ در کتاب خوراکی ها و نوشیدنی ها (الاطعمه و الاشربه) نیز غذاهای زیان آور به حکم قاعده لاضرر تحریم شده است. از جمله می توان به خوردن گِل اشاره کرد، که متأسّفانه برخی از مردم مبتلای به آن هستند. چرا که طبق برخی از روایات این کار سرچشمه ناراحتی هایی در بدن انسان گردیده، و رفته رفته جسم انسان را مبتلا به بیماری هایی می کند «ان الطین یورث السقم فی الجسد و یهیج الداء».(۵)

مرحوم شهید ثانی(رحمه الله) در کتاب کم نظیر مسالک الافهام، در مقام بیان دلیل حرمت خوردن گِل می فرماید:

«بما فیه من الاضرار الظاهر للبدن(۶); علّت آن ضررها و زیان

های روشن وآشکاری است که بر اثر خوردن گل به وجود می آید».

نتیجه این که: طبق آنچه از کلمه ضـرر استفاده می شود، و آنچه عرف از این واژه می فهمد، و آنچه فقهای اسلام از این قاعده برداشت کرده اند، قاعده لاضرر اختصاص به إضرار به غیر ندارد، بلکه شامل إضرار به نفس هم می شود.(۷) البتّه روشن است که منظور ضـررهای انـدك و جزئی نیست، چون بسیاری از چیزهـای مورد اسـتفاده بشـر ضـررهای جزئی دارد; بلکه ملاـك ضررهای کلّی و قابل توجّه است. خلاصه این که: «به مقتضای قاعـده لاضـرر، که به ادلّه چهارگانه قرآن و حـدیث و اجماع و عقل ثابت شده، هر چیزی که برای سلامتی انسان ضرر و زیان قابل توجّهی داشته باشد، حرام است».

این مطلب از نظر اصـولی و کلّی مـورد قبـول تمـام فقهـای مـاست، بـدین جهت در رسـاله هـای مراجع عظـام تقلیـد، در فصـل خوردنی ها و آشامیدنی ها آمده است:

«خوردن چیزی که برای انسان ضرر دارد، حرام است».(۸)

زیان های فراوان سیگار

پس از روشن شدن مطلب بالا، باید به این موضوع پرداخت که:

«آیا سیگار از جمله چیزهایی است که ضرر و زیان قابل توجّهی دارد، تا مشمول قاعده کلّی لاضرر گردیده، و حکم به حرمت آن شـود، یـا ضـررهایی که برای آن گفته می شود جزئی و موقّت و گـذراست، و در حـدّی نیست که مشـمول قاعـده لاضـرر شود؟».

برای تشـخیص این موضوع، همچون سایر موضوعات(۹)، به سـراغ اهل خبره و آگاهان و کارشـناسان این امر می رویم، و نظر آنها را جویا می شویم.

گروه زیادی از اطبّا و پزشکان، که اهل خبره تشخیصِ ضررهایِ سیگار محسوب می شوند، اجماع و

اتّفاق نظر دارنـد که سـیگار ضـررهای مهم و زیان های قابل توجّهی دارد، و کتاب های متعـدّدی پیرامون خطرات و زیان ها و بیمـاری های ناشـی از اسـتعمال دخانیات، مخصوصاً سـیگار، به رشـته تحریر درآورده انـد، بلکه در خصوص یکی دو مورد از بیماریهای مهمّ ناشی از آن، کتاب مستقلّی نوشته شده است.(۱۰) که در اینجا توجّه شما عزیزان را به گوشه ای از این خطرات و زیان ها و بیماری ها جلب می کنیم:

۱ سیگار عامـل اصـلی، یا کمکی، پیـدایش بیش از ۵۰ نوع بیمـاری و ۲۰ نوع سـرطان در بـدن می باشـد. بلکه بعضـی از اطبا معتقدند: «۱۲۰ نوع بیماری سوغات این عادت ناپسـند است!».(۱۱) ۲ سالیانه ۵ میلیون نفر به علّت بیماری های ناشـی از سیگار جان می سپارند.(۱۲) یعنی بیش از تلفـات جنـگ جهـانی اوّل! زیرا در طول چهارسال جنگ جهانی اوّل، ۱۰ میلیون نفر کشته شدند; در حالی که تلفات سیگار در دنیا در چهارسال به ۲۰ میلیون نفر می رسد!

اگر تعجّب نکنیـد رقم تلفات ناشـی از سـیگار در سال ۲۰۲۵ میلادی بـه دو برابر آمـار فعلی، یعنی ۱۰ میلیون نفر در هر سـال خواهد رسید.(۱۳)

البتّه با این تفاوت که ۷ میلیون آن سـهم کشورهای در حال پیشرفت، و فقط ۳ میلیون دیگر متعلّق به کشورهای پیشـرفته است.(۱۴) راستی کدام جنگ در دنیا این قدر قربانی گرفته، و چه خطری از این خطر بالاتر؟

۳ دولت ها به طور متوسّط بیش از دو برابر مبلغی که صرف تهیّه سیگار می شود، باید صرف هزینه بیماری ها و عوارض ناشی از سیگار نمایند. یعنی رقمی نزدیک به ۶ میلیارد تومان در هر

روز در ایران، و بیش از دو هزار میلیارد تومان در سال!(۱۵) ۴ افراد غیر سیگاری، به ویژه کودکان و همسران سیگاری ها، به همان اندازه در معرض مضرّات دود سیگار هستند.(۱۶) این افراد بی گناه به طور اجباری سلامتی خویش را از دست می دهند!

۵ بدون شک سیگار در نوجوانان غالباً دریچه ورود به اعتیاد است. تا آنجا که برخی معتقدند ۸۰٪ معتادین به موادّ مخدّر قبلا سیگاری بوده اند!(۱۷)

۶ سالیانه ۸۸ میلیارد نخ سیگار در ایران مصرف می شود، که نزدیک به ۱۲ میلیارد نخ آن تولید داخل، و ۹ میلیارد از خارج وارد می شود، و بقیّه عمدتاً از طریق قاچاق وارد و توزیع می گردد(۱۸) (یعنی بیش از ۷۵٪ درصد پول سیگار به خارج از کشور می رود). دیگران ارز کشور خویش را صرف تهیّه مایحتاج ضروری جامعه، نظیر نفت و گاز و موادّ اوّلیّه کارخانجات و پیشرفت علم و صنعت، و مانند آن می کنند، و سیگاری ها آن را صرف نابودی خود و اطرافیانشان!

۷ به علّت سودآوری صنعت دخانیات برای کمپانی های چند ملیّتی، به ویژه شرکت های آمریکایی، و با توجّه به محدودیّت های جدّی در عرضه و مصرف سیگار در کشورهای غربی، به ویژه آمریکا، میزان مصرف در این کشورها روز به روز در حال کاهش است، و لذا با ترفندهای مختلف به طور رسمی و غیر رسمی (قاچاق) بازار مصرف به سوی کشورهای فقیر و در حال توسعه سوق داده شده است!(۱۹)

۸ کمپانی های آمریکایی سالیانه بالغ بر ۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ نخ سیگار تولید می کنند، که نزدیک به ۳ درصد آن در آمریکا مصرف می شود، و

ما بقی آن (۹۷ درصـد) به خورد مردم سایر کشورها، به ویژه کشورهای فقیر و در حال توسـعه داده می شود. و از این رهگذر سالانه بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار سود شرکت های آمریکایی است، که معادل بیش از ده سال فروش نفت ایران است! ۹ سیگار علاوه بر مضرّات فوق، دریچه ورود به سایر بزه کاری های اجتماعی نیز می باشد.(۲۰)

خانم دکتر مسیحا روانشناس و مددکار اجتماعی معتقد است: «سیگار کشیدن مقدّمه ای است بر دیگر اَشکال اعتیاد، و اعتیاد به موادّ مخدّر مقدّمه ای است بر بزه کاری و ناهنجاری نواجوانان و جوانان».(۲۱)

آنچه گـذشت نُه نمونه از ضـررهای مهم، و غیر قابـل انکـار سـیگار و سـایر دخانیـات بود. و البتّه روشن است که مضـرّات این عادت ناپسـند منحصـر به موارد مذکور نیست، بلکه بسـیار فراوان است(۲۲)، که جهت رعـایت اختصار از ذکر آن صـرف نظر شد. علاقه مندان می توانند به کتاب هایی که در این زمینه نوشته شده مراجعه فرمایند.(۲۳)

بـا توجّه به شـهادت کارشـناسان فراوان پیرامون ضـررهای گسترده و خطرنـاک سـیگار، آیـا انسان علم و اطمینان به ضـررهای سیگار پیدا نمی کند؟

آیا بر اثر آسیب جزئی پوست به خاطر استفاده از آب، حکم شرع به مقتضای قاعده لاضرر تغییر می کند، و وظیفه مکلّف تیمّم می شود، امّا با این همه ضـرر و زیان، همچنان می توان فتوا به حلیّت سـیگار داد؟ آیا می توان پـذیرفت که خداونـد مهربان به صِرف خوف مرض، روزه را بر انسان حرام کرده، تا از ضـرر احتمالی در امان باشد، امّا دخانیات را با این همه ضررهای جانی و مالی و اجتماعی حرام نکرده است؟

اگر

خوردن گِل را به خاطر این که سبب تهییج درد و زمینه ساز بیماری است حرام بدانیم، ولی سیگار و سایر دخانیات که پیام آور مرگ و نیستی است را تحریم ننماییم، آیا دچار تناقض نشده ایم؟

نتیجه این که: بدون شک قاعده لاضرر شامل سیگار و سایر دخانیات می شود، و به مقتضای این قاعده تمام انواع دخانیات حرام است.

سؤال: چرا برخی از بزرگان علمای گذشته سیگار را حرام نمی دانسته، و حتّی از آن استفاده می کردند؟

پاسخ: بدون شک مضرّات سیگار به این شکل گسترده، که اکنون برای ما ثابت شده، برای آن بزرگواران روشن نبوده است. و لذا هنگامی که یکی از بزرگان حوزه را بخاطر بیماری قلبی بستری کردند، و طبیب معالج به عنوان اوّلین گام معالجه دستور ترک سیگار را صادر کرد،(۲۴) ایشان که شدیداً مبتلا به سیگار بود، زمانی که به گفته اهل خبره یقین پیدا کرد که سیگار برای سلامتی اش مضر است، بی درنگ آن را ترک کرد. و افراد دیگری را نیز می شناسیم که با همین مشکل روبه رو شدند، و بلافاصله سیگار را ترک کردند، در حالی که شدیداً به آن وابسته بودند.

و ای کاش سایر مبتلایان نیز پیش از آن که گرفتار عوارض بسیار خطرناک آن، مانند بیماری های قلبی و انواع سرطان شوند، آن را ترک کنند.

پی نوشتها

۱. البتّه علاوه بر حدیث فوق، به روایات دیگر نیز می توان برای قاعده مذکور استناد جست، که شرح آن در القواعد الفقهیّه، جلد ۱، صفحه ۲۶ به بعد، آمده است.

۲. صاحب جواهر(رحمه الله) در این مورد می فرماید:

«انّ المدار فی الافطار علی خوف الضرر من

غیر فرق بین المریض و الصحیح فی ذلک، لاطلاق قوله(علیه السلام): «کل ما اضربه الصوم فالافطار له واجب»... و لظهور النصوص فی ان المبیح للفطر فی المریض الضرر، فلا یتفاوت بین الصحیح و المریض معه; ملاک و مجوز افطار ترس از ضرر است، و تفاوتی در این مسأله بین انسان سالم و بیمار نیست، زیرا کلام امام(علیه السلام) که می فرماید: «هر کس که روزه برایش مضرّ باشد، باید روزه اش را افطار کند» مطلق است و شامل بیمار و سالم هر دو می شود، همان گونه که روایات وارده در مورد تجویز افطار برای مریض ملاک را ضرر دانسته، و در این ملاک تفاوتی بین انسان سالم و بیمار نیست». (جواهرالکلام، جلد ۱۶، صفحه ۳۴۹).

۳. عروه الوثقی، جلد ۱، صفحه ۴۷۲ .

۴. جواهر، جلد ۵، صفحه ۱۰۴ .

۵. وسائل الشیعه، جلد ۱۶، صفحه ۳۹۲ .

۶. مسالك الافهام، جلد ۸، صفحه ۳۱۵ و جلد ۱۲، صفحه ۱۶۵.

۷. همان گونه که ضررهای سیگار اختصاص به شخصی سیگاری ندارد، بلکه دامنگیر افرادی که در آن فضا تنفّس می کنند، نیز می شود. تا آنجا که برخی از کارشناسان معتقدند دودی که نزدیکان فرد سیگاری استنشاق می کنند، ۴۰ برابر کشنده تر از دودی است که خود شخص سیگاری آن را مصرف می کند (نشریه افق، خرداد ۱۳۸۲).

۸. توضیح المسائل مراجع، جلد ۲، صفحه ۵۳۱ .

۹. مثلا در مورد روزه اگر خود شخص قادر بر تشخیص ضرر نباشد، به پزشک مورد اعتماد مراجعه می کند، چنانچه پزشک تشخیص دهد که روزه ضرر دارد، نباید روزه بگیرد. یا اگر بدن کسی مجروح شود، و نتواند تشخیص دهد که آب

برای او ضرر دارد، به متخصّص رجوع نموده، و مطابق نظر او عمل می کند. یا اگر خریدار در معامله ای ادّعای غبن کند، به کارشناس مراجعه می شود، چنانچه او مغبون بودن خریدار را تأیید کند، حقّ فسخ خواهد داشت. و موارد دیگری از این قبیل که نشان می دهد نظریّه اهل خبره در موضوعات حجّت است، و این امر مورد اتّفاق فقها است.

۱۰. کتاب «سیگار، سکته، سرطان» از جمله این کتب است.

۱۱. نویسنده کتاب «سیگار، سکته، سرطان» معتقد است که: «بروز ۱۴ نوع سرطان، ۲ نوع سکته، و ۸۰ نوع بیماری در سیگاری ها، از علل اصلی مرگ و میر زودرس و ناگهانی آنها به شمار می رود!»

۱۲. کیهان، ۱۳ مرداد ۱۳۸۲ .

۱۳. سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۳۴ .

۱۴. چرا که ۳۲ افراد سیگاری در جهان، اهالی کشورهای در حال توسعه هستند، و ۳۱ آن متعلّق به کشورهای توسعه یافته است. در حالی که صد در صد کمپانی های سیگارسازی در کشورهای غربی و به خصوص آمریکا قرار دارد (اصلاح و تربیت، سال دوم، شماره ۱۶). ۱۵. یاس نو، ۴ مرداد ۱۳۸۲ .

۱۶. آقای دکتر سید حسن عارفی، که در زمینه مضرّات سیگار تحقیقات فراوانی کرده، و حاصل آن را در کتاب «خودکشی تدریجی و دیگرکشی با سیگار» به مردم عرضه نموده، در صفحه ۳ کتاب مذکور می گوید:

«با معتاد شدن به این گیاه سمّی، یک یک افراد خانواده، دانسته یا ندانسته، مدّتی بعد به بیماری های ذیل مبتلا می شوند:

۱ برونشیت مزمن. ۲ تنگی نفس. ۳ سرفه. ۴ خلط چرکی. ۵ امفیزم ریوی.

۶ زخم های دستگاه گوارشی. ۷ بستن رگهای دستها و

پاها.

۸ بستن رگهای قلب. ۹ سکته های مغزی.

۱۰ سکته های قلبی. ۱۱ استعداد به عفونت ها.

۱۲ بی اشتهایی. ۱۳ ضعف عمومی.

و پس از ابتلا به این بیماری ها، از این مطب به مطب پزشك دیگر، و از این بیمارستان به آن بیمارستان رفته، و عمر گرانبها را سپری کرده، و در نهایت با گرفتار شدن به انواع سرطان های ریه، حلق، حنجره، مری، معده، کلیه، و مثانه، راهی قبرستان ها می شوند!». ۱۷. بلکه بر اساس آمار به دست آمده از معتادان دستگیر شده، بیش از ۹۰ درصد آنان قبل از آن که معتاد شوند، سیگاری بوده اند. (ابرار، ۱۷ تیر ۱۳۸۲) ۱۸. رسالت، ۶ مرداد ۱۳۸۲ .

۱۹. در حالی که مصرف سیگار در کشورهای در حال توسعه ۴/۳ درصد در سال رشد دارد، مصرف آن در ایالات متّحده در فاصله سالهای ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۰، بیش از ۱۳ درصد کاهش داشته است. در کانادا نیز در پی افزایش مالیات سیگار، آمار سیگاری ها شدیداً کاهش یافته است. و لذا کمپانی های عمده سیگارسازی در جهان به سرمایه گذاری در بازارهای آسیایی و همین طور اقمار شوروی سابق اقدام کرده، و شرکت بریتیش آمریکن توباکو، با تعطیل کردن دو کارخانه این شرکت در کانادا و انگلستان، قصد دارد بخشی از کارخانه های تولیدی خود را به کره و نیجریّه منتقل کند (همشهری، ۱۲ مرداد ۱۳۸۲). ۲۰. سازمان مبارزه با سرطان در آمریکا، پس از تحقیقات گسترده روی جوانان سیگاری به این نتیجه رسید که: «جوانان معتاد به سیگار افرادی بی قرار، مشوّش، و بداخلاق هستند، و اگر فردی بین ۱۹-۱۳ سالگی سیگار را

شروع کند، به احتمال ۷۰ درصد زودتر از سایر افراد می میرد» (سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۷۲).

۲۱. ابرار، ۱۱ شهریور ۱۳۸۲.

۲۲. نویسنده کتاب «خودکشی تدریجی و دیگرکشی با سیگار» در صفحه ب مقدمه کتابش، در مورد ضررهای سیگار، سخن از ۴۰۰۰ موادّ سمی و غیر سمّی دود حاصل از سوختن توتون به میان آورده است. ۲۳. در کتاب سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۲۹۴ به بعد، به بخشی دیگر از زیان های بهداشتی و اقتصادی استعمال دخانیات اشاره شده است.

۲۴. نخستین پرسش پزشکان به هنگام ویزیت بیماران قلبی سؤال از ابتلای آنان به دخانیات است، و اگر بیمار مبتلا به دخانیات باشد، اوّلین دستور پزشک ترک سیگار است. چرا که حدود ۹۰ درصد از کسانی که بر اثر بیماری های قلبی فوت کرده اند معتاد به سیگار بوده اند (سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۴۵).

۲ اسراف

اسراف

حرمت اسراف یعنی هزینه کردن بیهوده اموال از مسلّمات همه فِرَق اسلامی است، و ادلّه چهارگانه فقهی (قرآن، حدیث، عقل و اجماع) بر آن دلالت دارد. بدین جهت اسلام اجازه نمی دهد که حتّی آب نیم خورده لیوان دور ریخته شود.(۱)

آیا استعمال انواع دخانیات، مخصوصاً سیگار، اسراف محسوب نمی شود؟

به گزارش تکان دهنده زیر توجّه کنید، تا فاجعه این اسراف بزرگ و وسیع، و پاسخ سؤال فوق روشن گردد:

متأسفانه در کشور ما ایران، نزدیک به ۱۰ میلیون نفر سیگاری وجود دارد، که روزانه بیش از سه میلیارد تومان خرج سیگار می کنند! اگر این رقم را در روزهای سال ضرب کنیم، حاصل آن بیش از هزار میلیارد تومان می شود.(۲) دیگران با این ارقام نجومی، ماهواره های اطّلاعاتی، تحقیقاتی، مخابراتی،

نظامی و مانند آن به فضا پرتاب نموده، و در مجموع به اقتصاد و صنایع و اعتبار جامعه خویش کمک می کنند، و سیگاری ها سلامتی خود و اطرافیان، و ثروت خانواده و جامعه خویش را آتش زده، و دود حاصل از آن را به فضا فرستاده، و ضربه مهلکی به اقتصاد و اعتبار جامعه خویش وارد می آورند! ببین تفاوت ره از کجاست تا به کجا!؟

با توجّه به تأکید شدیدی که اسلام نسبت به ترک اسراف دارد، آیا می توان تصوّر کرد که صرف سالانه ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان برای یک عادت ناپسند غیر قابل توجیه(۳)، که پیام آور انواع بیماریها، تلفات فراوان، وابستگی اقتصادی، کمک غیر مستقیم به دشمنان اسلام، تهدید نسل جوان، و سوق دادن آنها به موادّ مخدّر است، مورد پذیرش آیین اسلام باشد؟ بی شک ادلّه حرمت اسراف، شامل سیگار و سایر دخانیات نیز می شود. راستی اگر سیگار اسراف محسوب نشود، چه مصداق روشنتری برای اسراف خواهید یافت؟

نتیجه این که سیگار و دیگر انواع دخانیات به ادلّه متعدّد حرام است، که مهمترین آنها قاعده لاضرر و مسأله اسراف می باشد. (۴)

چرا دولت تولید دخانیات را متوقّف نمی کند؟!

سؤال: با توجّه به ضررهای فراوان، و مفاسدِ بسیار زیاد سیگار، و در نتیجه حرمت آن، چرا دولت اسلامی مبارزه پیگیر و جدّی با این معضل بزرگِ بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی را شروع نمی کند، و در اوّلین گام دستور تعطیلی اداره دخانیات، و ممنوعیّت تولید و پخش انواع موادّ دخانی را صادر نمی کند؟ پاسخ: اصل مسأله، که دولت باید مبارزه جدّی، همه جانبه، و واقع گرایی با این امّ الفساد داشته باشد، مورد

قبول همگـان است. و اکنون هم این کـار انجام می شود،(۵) هر چنـد به کنـدی صورت می گیرد، و لذا باید آهنگ آن تندتر شـود، و دامنه آن فراگیرتر. امّـا تعطیـل کردن اداره دخانیـات و ممنوعیّت تولیـد و پخش آن به این راحـتی نیست; زیرا قاچـاق سیگـار از کشورهـای دیگر به مرزهـای کشور مـا بـا گستردگی بیشتر آغـاز می شود، و سـیگارهایی به مراتب خطرنـاکتر وارد کشور می گردد، و نه تنهـا معضـل حـل نمی شود، که معضـلات تازه ای نیز بر آن افزوده می شود. و لـذا آقای دکتر عارفی از اعضای کابینه دولت شـهید رجایی، در مقـدّمه کتاب «خودکشـی تـدریجی»، به هنگام شـماره کردن انگیزه های تألیف کتابش می گوید:

«چنـدین بار در هیأت دولت برادر شـهید رجایی مضـرّات دخانیات مطرح شد، ولی به علّت شـرایط مملکتی آن موقع، و مسائل سیاسـی اجتماعی آن زمان، هیچ گونه اقدامی میسّر نبود، و تنها راه براندازی دخانیات جمع آوری مطالب علمی و آگاه نمودن مردم شـناخته شد. نوشـتن این کتاب، ناشـی از تعصّب شخصـی نیست، بلکه مجموعه نظریّه هزاران دانشـمند و پزشک صاحب نظر در این رشته می باشد».(۶)

بنابراین بایـد از طرق فرهنگی، مخصوصاً ضـدّ ارزش نشان دادن این عادت زشت، مبتلایان به سـیگار را تدریجاً به سوی ترک آن سوق داد.

مدیر کلّ آموزش بهداشتِ وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی نیز معتقد است:

«ما باید کاری کنیم که کشیدن سیگار (مخصوصاً) در میان نوجوانان و جوانان به صورت یک ارزش تلقّی نشود».(۷)

پی نوشتها

۱. در حـدیثی از امـام صادق(علیه السـلام) می خوانیم: «ادنی الاسـراف هراقه فضل الاناء، و ابتـذال ثوب الصون، و القاء النوی; کمترین حدّ

اسراف دور ریختن آب باقیمانده لیوان، و پوشیدن لباس بیرون منزل در منزل، و دور ریختن هسته خرماست» (بحارالانوار، جلد ۷۲، صفحه ۳۰۳، چاپ بیروت).

۲. یاس نو، ۴ مرداد ۱۳۸۲، و انتخاب، ۷ مرداد ۱۳۸۲ .

۳. در سطر سطر طومار چند هزار ساله تاریخ بشری میلیون ها مطلب خرسند کننده و گریه آور، شادی زا و غم انگیز وجود دارد، که از نقطه نظر روانی تمام کنش ها و واکنش ها، علل و معلول ها، تا حدودی قابل توجیه است... امّا آنچه در بررسی طومار بشری غیر قابل توجیه و مبهوت کننده است، مصرف دخانیات است (خودکشی تدریجی و دیگرکشی با سیگار، صفحه ب).

۴. مرحوم شیخ حرّ عاملی، مؤلّف کتاب ارزشمند وسائل الشیعه، در کتاب فوائد الطوسیه، فائده پنجاه و یکم، دوازده دلیل برای حرمت استعمال دخانیات ذکر می کند، که دو دلیل از مهمترین آنها قاعده لاضرر و مسأله اسراف است.

۵. ممنوعیّت تبلیغ هر نوع موادّ دخانی (کیهان، ۲/۴/۸۲)، ایجاد اتاق ویژه سیگاری ها در فرودگاه ها (انتخاب، ۲/۴/۸۲)، ممنوعیّت عرضه سیگار در فروشگاهها و مراکز تهیّه موادّ غذایی (آفرینش، ۹/۴/۸۲)، ممنوعیّت استعمال دخانیات در اماکن عمومی (ابرار، ۲۱/۴/۸۲)، الزام تولیدکنندگان سیگار بر درج هشدار ضرر سیگار بر روی پاکت های سیگار (انتخاب، ۱/۴/۸۲) و مجازات کسانی که به افراد کمتر از ۱۸ سال سیگار بفروشند (آفرینش، ۹/۴/۸۲) از جمله این اقدامات در کشور ماست. در دیگر کشورها و مجامع بین المللی نیز اقدامات شایسته ای صورت گرفته، که به شش مورد آن اشاره می شود: الف) سازمان جهانی بهداشت در حال به امضا رسانیدن یک معاهده بین المللی در زمینه کنترل استعمال دخانیات

است.

ب) در بسیاری از کشورهـای پیشـرفته، فروش محصـول دخانیـات بـه افراد پـایین تر از ۱۸ سـال جرم محسوب شـده و شـخص فروشنده تحت پیگرد قانونی قرار می گیرد.

ج) به لحاظ اهمیّت کنترل جهانی دخانیات، سازمان بهـداشت جهانی در پنجاه و دوّمین اجلاس عمومی خود، مذاکره در زمینه معاهـده کنترل جهـانی دخانیـات را تصویب نمود. این معاهـده به کشورهـا کمک می کنـد تا با تصویب قوانین ملّی، اسـتعمال دخانیات را در کشور خود به شکل موفّق تری کنترل کنند.

د) در بسـیاری از کشورهای پیشـرفته، فروش محصولات دخانیات تنها توسّط فروشگاه های دارای مجوّز فروش این محصولات صورت می گیرد.

ه) در بسیاری از کشورهای پیشرفته، دو سوم قیمت بسته سیگار به عنوان مالیات از طرف دولت دریافت می گردد.

و) در بسـیاری از کشورهـای جهـان، به منظور حفاظت از حقوق غیر سـیگاری ها، اسـتعمال دخانیات در اماکن مسـقّف از نظر قانون ممنوع است. (ایران، سال نهم، شماره ۲۵۳۱).

۶. خودکشی تدریجی و دیگرکشی با سیگار، صفحه ج.

۷. اصلاح و تربیت، سال دوم، شماره ۱۶ .

سیگار ضدّ ارزش است

خوشـبختانه بـا توجّه به فتوای مورد بحث، و فعـالیّت مراکز مبـارزه بـا دخانیـات، و بعضـی مصوّبات مجلس شورای اسـلامی، و تبلیغـات مـؤثّر رسـانه هـای عمومی و برخی جرایـد کشور، و ممنوعیّت کشـیدن سـیگار در قطارهـا و هواپیماهـا و وسایـل نقلیّه عمومی، این عمل به صورت یک ضدّ ارزش درآمده است. به گونه ای که بسیاری از افراد هنگام کشیدن سیگار خود را پنهان می کنند. و اگر این موضوع گسترش یابد، تأثیر قابل ملاحظه ای در ترک سیگار خواهد داشت.

تشویق و تقویت اعتقادات مذهبی دو عامل مهمّ ترک سیگار

إنـذار و تبشـیر، مبارزه مثبت و منفی، خوف و رجاء در کنار هم عامل پیشـرفت و ترقّی انسان است. بدین جهت در کنار مبارزه منفی بـا سـیگار، از دو عامـل مهمّ تقویت اعتقـادات مـذهبی و تشویق سـیگاریها نبایـد غافل شـد. چرا که اعتقادات مـذهبی اثر عمیقی در ترک سیگار دارد. به عنوان نمونه به یکی از ایمیل هایی که در همین رابطه به دست ما رسیده، توجّه کنید:

«دین در جامعه ما موقعیّت خاصّـی دارد، که کسـی قـدرش را نمی داند. فردی که معتقد به احکام اسـلامی است، از فقیه جامع الشـرائط تقلید می کند، و به راحتی به فتاوای او تن می دهد. مثلا من فردی را می شناسم که سخت سیگاری بود، و چندین بار هم تلاش کرد که آن را ترک کند، ولی موفّق نشد، امّا زمانی که شـما سـیگار را حرام کردید بلافاصـله سیگار را ترک کرد».

همان گونه که تشویق به ترک سیگار نیز کارساز و مؤثّر است. عدّه ای از شخصیّت ها که شدیداً گرفتار سیگار بودند، و بیم آن می رفت که دچار بیماری های سنگینی شوند، به وسیله

حضـرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی(مدّ ظلّه) تشویق به ترک سیگار شدند، و حتّی معظّم له برای این کار جایزه ای هم قرار داد. آنها سیگار را ترک کردند، و جایزه را هم گرفتند.

فصل دوم : بازتاب گسترده فتوای تحریم سیگار

مقدمه

پس از آن که حضـرت آیه الله العظمی مکـارم شـیرازی(مـدّ ظلّه العـالی) در پاسـخ به اسـتفتای معاون بهـداشتی دانشـگاه علوم پزشکی شیراز تأکید فرمودند که:

«با توجّه به قطعی شـدن ضـررهای مهمّ سـیگار، کشـیدن آن حرام است، و مبتلایان بایـد آن را ترک کننـد»،(۱) و این فتـوا در رسانه های گروهی داخلی و خارجی منتشـر شـد، عکس العمل هایی که غالباً حاکی از شادمانی و اسـتقبال از این نظریّه جدید فقهی بود، ابراز شد، که به چند نمونه آن اشاره می شود:

۱. جام جم، ۲۵/۶/۱۳۸۲ .

الف) قدردانی جمعیّت مبارزه با استعمال دخانیات ایران

جمعیّت مذکور(۱) در تاریخ ۲۹/۱/۸۳ طیّ نامه ای به شرح زیر از معظّم له و این فتوای تاریخی قدردانی کرد: بسم الله الرحمن الرحیم احتراماً ضمن عرض ارادت و آرزوی توفیقات روزافزون، نظریّه عالمانه، شفّاف و صریح حضرتعالی، در رابطه با تحریم مطلق اسـتعمال دخانیات، موجبات خرسـندی و رضایت تمامی اعضای هیأت مـدیره و هیأت امنای این جمعیّت مردمی را فراهم نمود. این فتوای تـاریخی بـارقه امیـدی است که مسیر مبـارزه مقـدّس ما را تا رسـیدن به پیروزی نهایی روشن و هموار خواهد نمود. بـدون هیچ تردیدی نظریّات روشـنگر و راهگشای حضـرتعالی، که در میان جامعه دانشـگاهیان و طبقه تحصـیل کرده، از محبوبیّت خاصّـی برخوردار هستید، شـکوفه های سـلامتی و نشاط و آرامش را به میهن اسلامی ما ارزانی خواهد نمود. به امید روزی که این تلاـش هـای مخلصـانه به ثمر نشسـته، و در کشور پهناور ایران، هرگز سـیگاری روشن نشود. ۱. این جمعیّت در سال ۱۳۵۹ تأسـیس شـد، و هـدف اصـلی آن مبـارزه ریشه ای و بنیـادی علیه دخانیـات در ایران و جهان، با اسـتفاده از آخرین دستاوردها، و

آشنایی مردم با عوارض ناشی از استعمال دخانیات است. اطّلاع رسانی به عموم مردم از طریق پوسترها، اطّلاعیّه ها، کتاب ها و رسانه های گروهی (صدا و سیما و جراید) و ارائه طرح ها و پیشنهادهایی به دولت و مجلس برای ممنوعیّت و یا کاهش تولید دخانیات در کشور، از دیگر وظایف این جمعیّت می باشد (سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۲۹۳).

ب) تشکّر جمعیّت زندگی بدون دود عراق

احمدرضا المؤمن، دبیر کلّ «زندگی بدون دود» عراق، نیز در جمادی الثانی ۱۴۲۶ ه . ق طی نامه تشکّرآمیزی خطاب به معظّم له چنین آورده است: «این جمعیّت (حیاه بلا ـ تدخین) تقدیر و تشکّر خود را در نهایت ادب و احترام، و به پاس تلاش های علمی، فقهی، اصولی، اجتماعی و اندیشه های والای حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی در بیان ضررها و زیان های پدیده دخانیات، و تبیین نظریّه دین مبین اسلام در رابطه با کسانی که آلوده به آن هستند، یا به نوعی در راستای ترویج آن فعالیّت می کنند، یا در مورد کسانی که در روشن ساختن ضررها و زیان های جسمی و روحی و اقتصادی دخانیات بر فرد و جامعه و دین تساهل و کوتاهی می کنند، اعلان می نماید. خداوند متعال به همه علمای دین و حوزه های علمیّه در جهت خیر و صلاح مسلمین در امور دین و دنیای آنها توفیق دهد».

ج) درخواست آژانس بین المللی سیگار از رهبران مذهبی

آژانس بین المللی سیگار و سلامت، که در لندن مستقر است، از کلیّه رهبران مذهبی کشورهای جهان خواست تا برای حفظ سلامتی مردم در برابر زیان های غیر قابل انکار سیگار، اقداماتی مشابه فتوای آیه الله العظمی مکارم شیرازی در حرمت استعمال دخانیات انجام دهند.(۱) آژانس مذکور ماهنامه ای را به طور مرتّب تهیّه و به مراکز علمی، و سازمان ها و انجمن های مبارزه با استعمال دخانیات در سراسر جهان ارسال می دارد. نشریه مورد اشاره (IATH) نام دارد، و در تاریخ ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۳ میلادی فتوای انقلابی و ارزشمند تحریم دخانیات را نقل کرده است.

۱. سایت بازتاب، ۲/۱۰/۱۳۸۲.

د) واکنشهای غیر متعارف!

افراد زیادی پس از اطّلاع از حرمت سیگار عزم خود را جزم نموده، و با همّتی آهنین و تلاشی مستمر و پیگیر، موفّق به ترک آن شده اند.(۱) و پیامها و نامه های زیادی نیز به دفتر معظّم له رسید که نشان می داد این فتوا به حمدالله کارساز بوده است. امّا افراد انگشت شماری بودند که از این فتوا خوشحال نشدند، که ایشان در پاسخ یکی از این افراد فرمودند:

«بسیاری از مردم به خاطر عمل به این فتوا از بیماری و مرگ نجات پیدا کردند، امیدواریم شما هم جزء این افراد باشید. البتّه لازم نیست یک شبه سیگار را ترک کنید، بلکه به تدریج آن را کنار بگذارید، که این کار سختی نیست».

۱. راه های متفاوتی برای ترک سیگار وجود دارد; از جمله در روزنامه همشهری، مورخ ۱۹/۴/۸۲ ده مرحله برای تحقّق این آرزوی شیرین پیشنهاد شده است. دکتر لطفعلی پورکاظمی نیز در صفحه ۲۱۵ کتابش «سیگار، سکته، سرطان» به این بحث مهم پرداخته،

و سیزده روش برای ترک سیگار پیشنهاد کرده است. علاقه مندان به ترک سیگار روش های مذکور را مطالعه نمایند.

ه) تأیید تحریم سیگار در خطبه های نماز جمعه

آیه الله حائری، نماینده ولیّ فقیه در استان فارس، در خطبه دوّم نماز جمعه با تجلیل از فتوای آیت الله العظمی مکارم شیرازی در تحریم استعمال دخانیات، از پزشکان و اطبّا نیز خواست این فتوا را تأیید کنند. وی این اقدام آیت الله العظمی مکارم شیرازی را همراه با فتاوای حضرات آیات میرزای شیرازی بزرگ و میرزای شیرازی دوم در تحریم تنباکو و جنگ عراق، افتخار بزرگی برای مردم شیراز دانست، و گفت: در مسأله شرعی چیزی که شرافت انسان را از بین می برد، هیچ جای بحث نیست. و از طرفی این فتوا بیانگر زنده بودن حوزه های علمیّه، و پویایی فقه شیعه است، که امیدواریم این اقدام آیت الله العظمی مکارم آغازگر سایر فتواها باشد. وی خطاب به دانشمندان، متخصّصان و پزشکان گفت: وقتی شرافت و وجدانتان چیزی را باور می کند، آن باور را امضا کرده، و به مردم منتقل کنید. وی همچنین از معتادین خواست به خاطر فرزندانشان از استعمال سیگار و مواد مخدّر خودداری کنند.(۱)

و در روزنامه خبر شیراز مورّخ ۱/۸/۸۲ چنین آمده است:

امام جمعه شیراز در خطبه دوم از فتوای آیت الله العظمی مکارم شیرازی در مورد تحریم استعمال دخانیات تقدیر و تشکّر کرد، و گفت:

«بالاخره میرزای شیرازی ما به سه نفر رسید. میرزای شیرازی بزرگ برای برهم زدن معامله ایران و انگلیس دست به تحریم تنباکو زد. و میرزای شیرازی دوم در جنگ استقلال عراق حضور داشت، و عراق را از شکست بازداشت. و میرزای سوم ما

آیه الله العظمی مکارم شیرازی است که فتوای کارگشایی داده اند. و اکنون از پزشکان استدعا می کنم که با طومار خودشان این فتوا را تأیید کنند. اعتیاد شرافت انسان ها را از بین می برد. این نشان از زنده بودن حوزه های علمیّه و اجتهاد است، و امیدواریم این فتوا آغازگر فتاوای دیگر باشد. بعضی می گویند، این فتاوا موجب دوری افراد و مقلّدین از علمای بزرگ می شود؛ امّا این دلیل نمی شود. و اگر یکی دو نفر دور شوند، افراد زیادی به دین متّصل خواهند شد».

۱. روزنامه عصر شیراز، اوّل آبان ۸۲ .

و) پزشکان و فتوای تحریم سیگار

بیش از یکصد تن از اساتید دانشگاه علوم پزشکی شیراز و پزشکان استان فارس، حمایت قاطع خود را از تحریم سیگار اعلام کردند. در نامه این عزیزان خطاب به مرجع عالیقدر حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی (مدّظلّه) آمده است:

«فتوای راهگشای جنابعالی در خصوص حرمت مطلق استعمال سیگار، یادآور فتوای مراجع عظام سلف، میرزای اوّل و دوم شیرازی (رحمه الله علیهما) در تحریم دخانیات و جهاد با استعمارگران است. ما اساتید دانشگاه علوم پزشکی شیراز و پزشکان و متخصّصان شاغل در استان فارس، وظیفه خود می دانیم از این فتوای مهم و دوراندیشانه تقدیر نماییم. و امیدواریم سایر مراجع عظام تقلید نیز در نگرشی مجدّد به این مسأله، و سایر مسائل بهداشتی و درمانی، و با لحاظ کردن نظریّات کارشناسی، راهگشای نسل حاضر در عمل به تکالیف خود باشند. بقای آن وجود ارزشمند را از درگاه ایزد منّان خواستاریم».

ز) این هم سروده یک شاعر شیرین سخن

ضمن عرض سلام به محضر مبارک فاضل، دانشمند، فقیه و مجتهد زمان، حضرت آیه اللّه العظمی مکارم شیرازی، جهت کسب آگاهی و اعلام نظر، سروده زیر تقدیم می گردد.

از کرمانشاه غلامحسین توانا

آیت اللّه مکارم، ای فقیه نیک نام *ای همه عزّ و کمال و رفعت و جاه و مقام «مکتب اسلام» دارد چون تو مردی سرفراز * فاضل و عادل به گیتی، حاذق فقه و کلام متن «تفسیر نمونه» منحصر شد در جهان * آفرین بر ذوق و طبع و مرحبا بر آن مرام آنچه اکنون گشته سنگین، حلّ این معضل بود *** این گِره بگشای و واکن باب رحمت روی عام نیک دانی آن چه دارد بهر انسان ها ضرر *** طبق فتوای فقیهان مصرفش

باشد حرام مصرف «سیگار» دارد بس ضررها را ز پی *** گر ندارد آن زیانی، پس ضرر باشد کدام؟ این سموم بس کشنده روز و شب بیع و شرا *** می شود این جا و آن جا با کمال اهتمام(۱) فرض آن که عایداتش باشد از انجم فزون *** می نیارزد آن چه دارد مرگ و بیماری مدام! می نیارزد تا که انسان جان خود سازد فدا *** عقل سالم کی پسندد این غُل و زنجیر و دام؟ این چنین چیزی که دارد پای تا سر شور و شر *** از چه حاضر گشته دولت بهر توزیعش مدام؟ سالیانه صدهزاران مرده اند از این طریق *** این ستم، گر نیست نقمت، پس چه باید داد نام

چیست فتوای شما در محو این «امّ الفساد»؟ *** یا چه دستوری نماید منع آن را تا قیام؟ ای فقیه بافضیلت! رأی خود کن آشکار *** هر که گردد روسیاه و یا که گردد شادکام! طول عمرت خواهم از درگاه حَیِّ لایزال *** در سلامت پایدار و در سعادت مستدام! پاسخ معظّم له به آقای توانا می کنم با نام حق آغاز، اکنون این کلام *** می فرستم بر جنابت صد درود و صد سلام! راست گفتی، مصرف «سیگار» دارد صد ضرر *** بهر شیطان شد سلاح و بهر دیوان، هست دام! شعله ای از نار دوزخ، آتشی از قهر ربّ *** در فسادش شک نکن از مذهب خیرالانام! آن که دل بندد به این «امّ الخبائث» در جهان *** از حقیقت دور باشد، در طریقت هست خام! گر بخواهی همچو «مِیْ» نامش بنه «امّ الفساد» *** این به شکل

«دود» باشد وان یکی «زهری» به جام گر بزرگی از بزرگان جایزش بشمرده است *** بر بنی آدم خطا ممکن بُوَد از خاصّ و عام! آن چه گفتم یک اشارت بود در این مسأله *** عاقلان را یک اشارت هست کافی، والسّلام! ۱. شاهد این مطلب، چیزی است که یکی از دوستان از شخصی که نمایندگی پخش یکی از سیگارهای آمریکا را در مدّت بیست سال در ایران داشته، نقل می کند. توجّه کنید:

«یک روز از شرکت آمریکایی به من زنگ زدند که چرا فلان سیگار فروش سیّار در فرودگاه مهرآباد دیشب تعطیل کرده بود، و سیگار به مشتریان عرضه نمی کرد؟» من تحقیق کردم متوجّه شدم که گزارشی که به آنها داده بودند، درست بوده، و آن شخص که نمایندگی ثابت هم نداشت، در زمان مذکور تعطیل کرده بود.

فصل سوم:چهل نکته، چهل هشدار

۱ مبارزه با مقبولیّت سیگار

یک کارشناس می گوید: «سیگار در جامعه ما مقبول است، کسی کاری به افراد سیگاری ندارد، در حالی که فرد معتاد به هروئین به راحتی نمی تواند در کوچه و خیابان هروئین مصرف کند. ما باید مقبولیّت سیگار را از بین ببریم، اگر مقبولیّت سیگار را از بین ببریم مطمئن باشید معتاد به آن کم می شود».(۱) ۱. یاس نو، ۷ مرداد ۸۲.

۲ تعریف سیگار!

سیگار، تجارت جهانی میرندگی و سرطان انسان هاست.(۲)

۲. کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲.

۳ هر نخ سیگار ۱۰ دقیقه از عمرتان می کاهد!

سیگاری ها به طور متوسّط ۱۵ سال زودتر می میرند; چرا که کشیدن هر نخ سیگار حدوداً ۱۰ دقیقه از طول عمر انسان می کاهد.(۳)

۳. سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۱۰.

۴ پدران و مادران سیگاری عامل مرگ نوزادان

طبق آمار وزارت بهداشت اتریش، ۷۰ درصد نوزادانی که به طور ناگهانی می میرند از پدران و مادران سیگاری می باشند.(۱)

۱. سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۱۱.

۵ رابطه نیکوتین و مرگ

هر نخ سیگار حاوی نیم میلی گرم نیکوتین است. ۶۰ میلی گرم نیکوتین می تواند موجب مرگ انسان شود.(۲)

۲. کیهان، ۱۴ مرداد ۱۳۸۲.

۶ کاهش سنّ مبتلایان به سیگار

سنّ کشیدن سیگار به طور شایع در ایران پایین آمده است، به نحوی که از سنین مدرسه راهنمایی و دبیرستان شروع می شود. ۸۵ درصد کسانی که برای اوّلین بار سیگار می کشند دیگر نمی توانند آن را کنار بگذارند، این اعلام خطر برای نوجوانان عزیز است.(۳)

۷ راههای ترک سیگار

ساده ترین راه کارهای مبارزه با استعمال دخانیات، جلوگیری از تبلیغات، و نیز فرهنگ سازی و آگاه کردن قشرهای مختلف مردم، خاصّه نونهالان و نوجوانان درباره مضرّات دود کردن سیگار است.(۴)

۳ و ۴ . کیهان، ۱۵ مرداد ۱۳۸۲.

۸ بزرگترها پیشقدم شوند

اگر می خواهیم کودکان و نوجوانان ما سیگار نکشند، ابتدا بزرگترها باید سیگار را کنار بگذارند. خوشبختانه در چند سال اخیر به این نکته توجّه شده که از نمایش سیگار کشیدن در فیلم ها و تبلیغات خودداری می شود.(۱)

۹ اثر شگرف تبلیغات در کاهش مصرف سیگار

اتّحادیّه اروپا ۵ سال پیش پیشنهاد خود را در خصوص ممنوعیّت هر نوع تبلیغ مستقیم و غیر مستقیم دخانیات در سراسر اروپا از سال ۲۰۰۳ میلادی به تصویب رساند. و حدود سه دهه پیش کلینیک های ترک سیگار در انگلیس و آمریکا شروع به فعالیّت کردند. نتیجه این اقدام تاکنون کاهش ۵۰ درصدی استعمال دخانیات در بین شهروندان مصرف کننده دخانیات می باشد.(۲)

۱ و ۲ . کیهان، ۱۶ مرداد ۱۳۸۲.

۱۰ ارتباط «سل» و «سیگار»

سل سالانه ۱/۶۰۰/۰۰۰ نفر را در سطح جهان تلف می کند، و سه چهارم سیگاری هایی که به مرض سل مبتلا شده اند در صورتی که سیگار نمی کشیدند به این بیماری دچار نمی شدند!(۳)

۳. جمهوری اسلامی، ۲ شهریور ۱۳۸۲ .

۱۱ نقش رسانه ها در کاهش مصرف دخانیات

فعالیّت رسانه های گروهی همگام با سایر مداخلات در پیشبرد فعالیت هایی از قبیل افزایش مالیات ها و برنامه های آموزش عمومی در زمینه کاهش مصرف و یا ترک مصرف دخانیات مؤثّر است.(۱)

۱. همشهری، ۲۶ مرداد ۱۳۸۲ .

۱۲ هر ۸ ثانیه ۱ نفر!

طبق تحقیقات سازمان جهانی بهداشت، هر هشت ثانیه یک نفر به علّت استعمال دخانیات جان خود را از دست می دهد.(۲)

۲. اطّلاعات، ۱۹ شهریور ۱۳۸۲ .

۱۳ چهارده بیماری حاصل از دخانیات

۱ از دست دادن موها. ۲ آب مروارید. ۳ چین و چروک. ۴ ضایعات شنوایی. ۵ فساد دندان ها.

۶ آمفیزم. ۷ پوکی استخوان. ۸ بیماری های قلبی. ۹ زخم معده. ۱۰ تغییر رنگ انگشتان. ۱۱ تغییر شکل سلول جنسی در مردان. ۱۲ بیماری برگر.

۱۳ داء الصدف. ۱۴ انواع سرطان ها.(۳)

۳. اطّلاعات، ۹ شهریور ۱۳۸۲ .

۱۴ «گودبر» از محافل بهداشتی جهان می پرسد:

چرا اگر چند نفر به علّت حصبه و یا وبا بمیرند، مراکز بهداشتی جهان با خشونت خاصّی نسبت به مرگ و میر آنها اعتراض می کننـد... ولی در هر مملکت و هر شـهر روزانه تعـداد زیادی به علّت مصـرف دخانیات می میرنـد، و هیچ مرکز بهداشتی به این روش ناصحیح معترض نیست؟(۱)

۱۵ هیچ کس منکر زیانهای سیگار نیست

در سال ۱۹۷۰ در کنفرانسی با شرکت ۲۵ کشور بزرگ جهان راجع به اثرات کشنده و سمّی دخانیات بحث شد. در این کنفرانس هیچ سخنرانی منکر اثرات سوء دخانیات برای انسان نشد.(۲)

۱ و ۲ . خودکشی تدریجی و... ، صفحه ۲۳ و ۲۸ .

۱۶ نسبت ضررهای اقتصادی سیگار و اعتبارات بهداشت

ضرر سالیانه اقتصادی ناشی از مصرف دخانیات بیش از دو برابر اعتبارات بخش بهداشت و درمان کشور است. فعالیّت بدون کنترل شرکت های بزرگ تولید کننده دخانیات در کشور برای جامعه زیان آور می باشد.(۳)

۳. کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۱۷ آمار تلفات سیگار در ایران

تعداد مرگ و میر افراد سیگاری در ایران روزانه ۱۴۰ نفر، و در سال به ۵۰ هزار نفر می رسد.(۴)

۴ . سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۸.

۱۸ تفاوت خودکشی با استعمال دخانیات

کشیش مسیحی «جاکاب بالد» می گوید:

فرق خودکشی با اعتیاد به توتون در این است که خودکشی یک مرگ ناگهانی است، امّا اعتیاد به توتون یک خودکشی تدریجی است.(۱)

۱۹ دیوانگی و مصرف دخانیات

عشق یک دیوانگی کوتاه مدّت است، امّا مصرف توتون یک دیوانگی دراز مدّت و ثابت است.(۲)

۱ و ۲ . سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۲۵.

۲۰ مرگ و میر کودکان بر اثر عوارض سیگار

اگر مصرف سیگار به همین ترتیب ادامه یابد، ۲۵۰ میلیون کودک در جهان به علّت عوارض ناشی از دود سیگار از بین خواهند رفت.(۳)

۳. اطّلاعات، ۹ مرداد ۸۲ .

۲۱ سیگار و کاهش عمر

بر اساس آمار، عمر افراد سیگاری بین ۱۵ تا ۲۲ سال کمتر از افراد غیر سیگاری است.(۴)

۴. کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۲۲ هم نشینان سیگاری و سرطان ریه

سالانه چهار هزار فرد غیرسیگاری در اثر همنشینی با افراد سیگاری به سرطان ریه مبتلا شده، و جان می سپارند.(۱)

۲۳ آمار مرگ و میر سیگاری ها در اروپا

تنها در اروپا سالانه ۴۵۰ هزار نفر در اثر بیماری های ناشی از استعمال دخانیات جان می سپارند، ۴۰۰۰ نفر از آنها را افراد غیر سیگاری تشکیل می دهند، که با افراد سیگاری در منزل یا محیط کار زندگی می کنند.(۲)

۲۴ دستگاه تنفّسی، قربانی اصلی سیگار

بیشترین و کشنده ترین اثرات دخانیات بر دستگاه تنفّسی است.(۳)

۲۵ سیگار و سرطان ریه

عامل بیش از ۹۰٪ بروز سرطان ریه، سیگار است. و هر ساله بیش از ۱۰۰ هزار مرد، و ۵۰ هزار زن در ایالات متّحده آمریکا در اثر سرطان ریه به بیمارستان های مربوطه مراجعه نموده، که اکثر آنها در مدّت یک سال فوت می کنند.(۴)

۱ و ۲ و ۳ و ۴ . سیگار، سکته، سرطان، صفحه ۱۱۲ و ۱۱۵ و ۱۵۵ .

۲۶ پیام یک سیگاری به جوانان

من به عنوان کسی که تجربه دارم به جوانانی که هنوز به طرف سیگار نرفته اند می خواهم بگویم:

«به خدا قسم به طرف سیگار نروید. اصلا می توانید برای به دست آوردن آرامش آدامس بجوید، تا این که دود سیگار را به جان بخرید!».(۱)

۲۷ سیگار کشیدن نشانه بزرگی نیست!

اکثر جوانان سیگاری می خواهند با سیگار کشیدن به دیگران بفهمانند که بزرگ شده اند، و احتیاج به آقابالاسر ندارند؛ امّا سیگار کشیدن نشانه مرد شدن نیست.(۲)

۱ و ۲ . یاس نو، ۷ مرداد ۸۲ .

۲۸ سیگار و آلودگی های دیگر

سیگاری شدن می تواند ورودی به مرداب آلودگی های دیگر، و مسأله ساز باشد.(۳)

یکی از فضلا در این مورد اشعاری سروده، که دو بیت آن تقدیم شما عزیزان می شود:

سیگار دری به اعتیاد است *** کوبنده وضع اقتصاد است

ویرانگر کشور و بلاد است *** تخمی است که میوه اش فساد است

۳ . کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۲۹ سیگار دشمن سلامتی

بـا هر پکی که به سـیگار می زنیم، حفره ای در هـاله ظریـف حیاتمـان ایجـاد می کنیم، و تنـدرستی خـود را بـا دست غفلت و ناآگاهی خودمان نقره داغ می کنیم.(۱)

۱ . کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۳۰ الگوهای نامناسب و آلودگی به سیگار

۵۲ درصـد کودکانی که بعـداً سـیگاری شـده اند تحت تأثیر شـهرت و محبوبیّت سـتارگانی بوده اند که در فیلم ها سـیگار می کشند.(۲)

۳۱ شیوع دخانیات در بین نوجوانان

در برخی کشورهای منطقه میزان شیوع مصرف دخانیات بین نوجوانان ۱۳ تا ۱۵ ساله به ۴۶ درصد رسیده است.(۳)

۳۲ آمار دانشجویان سیگاری

۱۶ درصد دانشجویان تهران سیگاری هستند، که این میزان از سال اوّل تا آخر دانشگاه رو به افزایش بوده، و در دختران حدود ۳ برابر شده است.(۴)

۲ و ۳ و ۴. اطلاعات، ۹ مرداد ۸۲ .

۳۳ مرگ و میر سیگاری ها در آینده

مرگ و میر ناشی از استعمال دخانیات در طول دو دهه آینده سه برابر خواهد شد!(۱)

۳۴ کودکان سیگاری ها

کودکانی که در منزل افراد سیگاری زندگی می کنند، مثل این است که سالانه ۸۰ عدد سیگار کشیده اند!(۲)

۱ و ۲ . اطلاعات، ۹ مرداد ۸۲ .

۳۵ کودکان در معرض تنفّس دود

نزدیـک به ۷۰۰ میلیون کـودک، یـا به عبـارتی نیمی از کودکـان دنیـا، در معرض تنفّس هـوای آلـوده به دود تحمیلی سـیگار هستند.(۳)

۳ . کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۳۶ سیگار و سرطان

مرکز تحقیقات بین المللی سرطان در گزارش منتشره خود اعلام کرد: سرطان هایی که از مصرف سیگار به وجود می آیند، بسیار فراتر از سرطان هایی هستند که تاکنون علم پزشکی شناخته است. استعمال دخانیات (سیگار) سرطان های معده، کلیه، کبد، رحم، مغز استخوان و خون را در پی دارد. این گزارش که توسّط ۲۹ محقّق از ۱۲ کشور جهان در خصوص رابطه سیگار با سرطان تهیّه شده، نیز هشدار می دهد افرادی که در معرض دود سیگار بوده اند، و یا استفاده منفعلانه از سیگار داشته اند، به سرطان ریه مبتلا شده اند.(۱)

۱ . کیهان، ۱۳ مرداد ۸۲ .

۳۷ دستورالعمل آمریکایی ها به عراقی ها

فقط مشروبات الکلی، سیگار و اسلحه به ایران صادر کنید!(۲)

۲. کیهان، ۱۶ شهریور ۱۳۸۲ .

۳۸بالا رفتن سنّ ازدواج،واعتیادبه سیگار

عامل دیگر که اصولاـ کمتر به آن توجّه می شود، امّا باید به عنوان یک دلیل مهم مورد بررسی قرار گیرد، بالاـ رفتن سنّ ازدواج است. این مسأله به دلیل آسیب پذیر بودن دختران می تواند در کنار عواملی نظیر محرومیّت از ورود به دانشگاه، برآورده نشدن انتظارات پس از ورود به دانشگاه، و نیز مواجهه با بن بست های عاطفی، سبب انحراف از مسیر درست و افزایش فرد برای موادّ اعتیادآور و در رأس آنها سیگار باشد.(۱)

۱. ابرار، ۱۱ شهریور ۱۳۸۲ .

۳۹ سیگار و بیماری قند

«جیم زبی وین گاردن» پرفسور طبّ داخلی از دانشگاه دوک در آمریکا می گوید:

«مصرف دخانیات اثرات مخرّب بیماری قند را تشدید می کند. بنابراین، منع مصرف دخانیات در شخص مبتلا به دیابت قندی از واجبات است».(۲)

۲. خودکشی تدریجی و...، صفحه ۲۹ .

۴۰ رئیس بزرگترین شرکت سیگارسازی سیگار نمی کشد!

«مارتین برافتون» مدیر عامل ۵۶ ساله شرکت بریتیش امریکن توباکو، دومین شرکت بزرگ سازنده سیگار در جهان، سیگاری نیست!(۳)

۳. همشهری، ۱۲ مرداد ۱۳۸۲.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

